

Mednarodnem muzejskem svetu (ICOM). Kanadčani, ti so med vodilnimi tudi v arhivistiki, predstavljajo na Internetu virtualni muzej (http://www.virtualmuseum.ca/English/index_flash.html). Za arhiviste je zagotovo zanimivo, da med seboj povezujejo podatke iz relacijskih baz in dokumente v XML formatu. V slovenski praksi bi to lahko pomenilo, da bi zbirkam podatkov, ki so nastali na Armidi ali InfoArhu, dodajali elektronske dokumente.

Elmar Mittler iz Spodnjesaške državne in univerzitetne knjižnice v Göttingenu je predstavil zgodovino razvoja omenjene knjižnice in digitalizacijo Gutenbergove biblije (<http://www.gutenbergdigital.de/gudi/start.htm>) ter njihov novejši projekt MetaForm (<http://www2.sub.uni-goettingen.de/metaform/>).

Posebno je poudaril pomembnost povezav z gradivom, sorodnim tako po tematiki kot tudi po izvoru. Pri tem je mislil na povezave, kot so na primer sorodne vsebine arhivskega gradiva in knjig, ki obravnavajo isto temo, ali pa so celo nastale na podlagi le-tega.

Zadnja predavateljica na tečaju je bila Anne van Camp, predstavnica Research Libraries Group (RLG) (<http://www.rlg.org/rlg.html>). RGL združuje univerze, neodvisne raziskovalne knjižnice, muzeje, arhive, zgodovinska društva in sorodne organizacije, z namenom približanja informacij uporabniku. Anne van Camp je predvsem želela spodbuditi udeležence seminarja, da bi objavili vsa pomagala, ki o nekem gradivu obstajajo. Po njenih podatkih je namreč kar 60 odstotkov vseh arhivskih fondov nedostopnih zaradi pomanjkanja pomagala.

V premislek ponujam nekatere misli in ugotovitve, kot so se izoblikovale na seminarju, še posebno pri delu v delavnicah:

- Na Internetu dostopna pomagala so namenjena predvsem obiskovalcem arhivov, ne pa njihovim strokovnim delavcem, zato naj bodo ponujeni le tisti podatki, ki obiskovalce zanimajo in ne vsi možni elementi popisa. Internetna stran pa naj bo do uporabnika prijazna in naj mu omogoča čim lažje delo (Horsman).
- Le z rednim izvajanjem anket o svojih uslugah je mogoče dobiti informacije o pravilni usmerjenosti svoje predstavitve in dela (Yung).
- Uporaba standardov pri popisovanju omogoča boljše preglednost in povezljivost popisov in arhivov v mreže z večjo količino podatkov (van Camp).
- Poenotenje do neke mere omogoča večjo preglednost in boljše dostopnost (projekt VanEyck).
- Izjemno pomembne so povezave, linki (Veltman, Thaller, Mittler ...).
- Arhivsko gradivo je javno dobro, zato je potrebno dobiti politično podporo in javna sredstva ter na ta način omogočiti prost dostop (Thaller).
- Za arhiv je najceneje, če si sam kupi opremo in izobražuje svoje ljudi, ki so sposobni opravljati delo, v hiši sami. Odvisnost od zunanjih izvajalcev je dolgoročno zelo draga (Thaller).

Naj ob koncu opozorim še na to, da sem se seminarja udeležil kot arhivist in ne kot informatik, zato bi bil spekter informacij, ki bi jih na seminarju pre-

stregel informatik, zagotovo drugačen in za arhivsko stroko prav tako zanimiv.

Jože Škofljanec

Demokratska opozicija Slovenije – ob deseti obletnici osamosvojitve Slovenije (mednarodni znanstveni simpozij), Maribor, 22.–23. november 2001

Organizatorji mednarodnega znanstvenega simpozija o demokratski opoziciji Slovenije, ki je v počastitev desete obletnice oblikovanja samostojne slovenske države potekal v Mariboru, so bili: oddelka za zgodovino Pedagoške fakultete v Mariboru in Filozofske fakultete v Ljubljani, Inštitut za novejšo zgodovino v Ljubljani in Zveza zgodovinskih društev Slovenije.

Na izjemno zanimivem in razburljivem posvetu so referenti, večinoma mlajši slovenski zgodovinarji, predstavili splošne razmere na Slovenskem v osemdesetih letih, nastanek in razvoj posameznih strank, delovanje Demosa v parlamentu, njegovo vlado in opozicijo, odnos predsedstva, kulturnikov in vodstva Katoliške cerkve v Sloveniji do Demosa, opaznost Demosa v medijih in njegovo odmevnost v tujini.

Zaradi kratke časovne oddaljenosti obravnavanega obdobja je bilo čutiti dotikanje zgodovine in politike oziroma le rahlo mejo med njima. Med poslušalci so bili namreč tudi politiki, akterji takratnega političnega dogajanja ter člani posameznih strank in ti so dejavno posegali v razpravo. Zaradi velike privlačnosti teme, so nekateri vprašanja in replike spreminjali kar v samostojna predavanja. Slišati je bilo tudi namige, kako je treba pisati zgodovino tistega časa in eden od zgodovinarjev je na ta namigovanja odločno odgovoril v smislu: "Ne bomo vas upoštevali" ter dal vedeti, da se vedejo podobno kot politiki v prejšnjem sistemu.

Za arhive in arhiviste, ki nas je bilo sicer na simpoziju navzočih zelo malo, pa so najpomembnejši podatki o ohranjenosti arhivskega gradiva. V razpravi smo slišali ugotovitve, da je gradivo o posameznih strankah in delovanju Demosa nasploh slabo ohranjeno, neurejeno in razpršeno. Marsikatero predavanje je tako temeljilo predvsem na časopisnih in ustnih virih. Najbolj presenetljiv pa je bil podatek, da o nekaterih dogodkih gradiva ni, ker sploh ni nastajalo, saj na nekaterih pomembnih sejah menda niso pisali zapisnikov. Glede na to da so bili ustvarjalci "novih časov" po večini zelo razgledani in inteligentni ljudje, je človek presenečen. Nehote nastane primerjava z dogodki izpred petdesetih let, ko se je nova oblast zelo zavedala pomena arhivov in že v začetku leta 1945 sprejela predpis o njihovi zaščiti, načrtno zbiranje pa so začeli že leto pred tem.

Na nastajanje gradiva za nazaj ne moremo vplivati, k ohranitvi tistega, kar je nastalo, pa lahko pripomoremo. Zato mora Arhivsko društvo Slovenije samo

ali skupaj z arhivi dati pobudo za zbiranje arhivskega gradiva iz obdobja demokratizacije in osamosvajanja Slovenije. Vemo sicer, da je po arhivskem zakonu večina tega gradiva zasebna last, glede na pomembnost obdobja pa bi se bilo dobro potruditi, da vendarle pride v arhive. Obrniti bi se morali na vodstva vseh strank in morda tudi na vplivne posameznike, ki bi lahko pripomogli, da se gradivo zbere in ohrani. Iz razprav nekaterih udeležencev simpozija je bilo čutiti pripravljenost za sodelovanje. Pokazalo pa se je, da ne vedo, kam gradivo sodi, saj so menili, da bi ga bilo treba izročiti Zvezi zgodovinskih društev Slovenije. V akciji zbiranja bi se bilo z Zvezo zgodovinskih društev

res dobro povezati, saj je na podobnem posvetovanju v Brežicah junija letos tudi poudarila potrebo po zbiranju in ohranitvi gradiva iz tistega časa. Morda je na tem področju že kaj storjenega, če pa ni, bomo skupaj uspešnejši. Verjetno se je marsikaj že izgubilo, še vedno pa je mogoče veliko rešiti. Vsi skupaj smo dolžni poskrbeti, da se za ta prelomni čas ohranijo primarni zgodovinski viri, sicer se lahko zgodi, kot je rekel eden od predavateljev, da bo zgodovinski prikaz tega obdobja navadno "skropucalo".

Aleksandra Pavšič Milost

 <p>PREDSEDSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE Številka: 800-03-19/91 Ljubljana, 27.6.1991</p>	<p>STROGO ZAPRANO</p>
	<p>/Velja kot zapisnik prvega dela 44. seje/</p>
<p>Predsedstvo Republike Slovenije je na današnji seji, katere so se udeležili tudi predsednik Skupščine Republike Slovenije dr. France Bučar, predsednik Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije Lojze Peterle, član Predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek, republiški sekretar za mednarodno sodelovanje dr. Dimitrij Rupel, republiški sekretar za notranje zadeve Igor Bavčar, republiški sekretar za ljudsko obrambo Janez Janša, republiški sekretar za informiranje Jelko Kacin, v.d. načelnika Republiškega štaba za teritorialno obrambo Janez Slapar in poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije Miran Bogataj, ocenilo vojaškopolične in varnostne razmere v Sloveniji ter v zvezi s tem sprejelo naslednje</p>	
<p>UGOTOVITVE IN SKLEPE</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Predsedstvo Republike Slovenije ugotavlja, da so enote Jugoslovanske ljudske armade danes v jutranjih urah začele bojne aktivnosti na območju Republike Slovenije, katere je mogoče oceniti le kot neposredno nasilno intervencijo JLA in poizkus trajne okupacije Republike Slovenije. 2. Predsedstvo Republike Slovenije zato na podlagi 14. člena ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti Republike Slovenije in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 1/91) odpoklicuje vse aktivne starešine in civilne osebe iz Republike Slovenije, ki so v službi v Jugoslovanski armadi. Republika Slovenija jim bo zagotovila zatečene statusne in socialne pravice v skladu z zakonom. 	